

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 573/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného RIBÁR & PARTNERS, s.r.o., Halenárska 18A, Trnava, proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 3Tos/132/2024-111 z 28. marca 2025 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením krajského súdu č. k. 3Tos/132/2024-111 z 28. marca 2025 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 8T/61/2023-152 z 26. septembra 2023, právoplatným v ten istý deň, v spojení s opravným uznesením č. k. 8T/61/2023-161 z 28. septembra 2023, právoplatným 14. októbra 2023, uznaný za vinného zo spáchania prečinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania alebo obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu okresný súd uložil trest odňatia slobody v trvaní troch rokov a štyroch mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia za súčasného uloženia trestu prepadnutia vecí v ňom špecifikovaných.

3. Sťažovateľ podal v decembri 2023 okresnému súdu návrh na povolenie obnovy konania v trestnej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 8T/61/2023. O tomto návrhu okresný súd rozhodol uznesením č. k. 4Nt/1/2024-98 z 28. mája 2024 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“)

podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku tak, že návrh na povolenie obnovy konania v trestnej veci okresného súdu vedenej pod sp. zn. 8T/61/2023 zamietol z dôvodu, že nezistil nové skutočnosti podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku. O sťažovateľovej sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tým spôsobom, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu a jemu predchádzajúcemu postupu sťažovateľ podal túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že rozhodnutie sťažnostného súdu neobsahuje odpoveď na jeho podstatné sťažnostné námietky, k čomu v konkrétnosti uvádza:

a) otázka, aká koncentrácia účinnej látky THC je spôsobilá vyvolať návyk a psychickú a fyzickú závislosť ľudí charakterizovanú v § 2 ods. 1 zákona č. 59/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o omamných látkach“), nebola predmetom dokazovania súdom prvého stupňa v pôvodnom konaní. Táto otázka nebola predmetom znaleckého posudku Kriministického a expertízneho ústavu Policajného zboru PPZ-KEU-BA-EXP-2023/6636;

b) odborné vyjadrenie MUDr. Okruhlicu tak predstavovalo nosný dôkaz, ktorý je spôsobilý zmeniť záver pôvodného rozhodnutia, keďže z neho vyplýva skutočnosť, že konope s priemernou koncentráciou od 2,0 % o do 4,7 % o hmotnostných tetrahydrokanabinolu nie je spôsobilé vyvolať návyk a psychickú a fyzickú závislosť ľudí. Ide o vedecký podložený záver vychádzajúci z medzinárodnej štúdie;

c) súd tento dôkaz vyhodnotil ako irelevantný z dôvodu, že riaditeľovi centra bola položená všeobecná otázka bez bližšej špecifikácie vo vzťahu k osobe sťažovateľa. Krajský súd na námietky obhajoby v sťažnostnom konaní nereagoval osobitou úvahou;

d) nebolo vyhovené jeho návrhu na vyžiadanie kompletného spisového materiálu k znaleckému posudku Kriministického a expertízneho ústavu Policajného zboru Slovenskej republiky, ktorý by mohol byť spôsobilý prívodiť zmenu pôvodného rozhodnutia vo veci samej (poukazuje na konkrétne nedostatky posudku);

e) okresný súd odmietol predloženú vedeckú publikáciu (používateľská príručka pre štátne laboratória na analýzu drog) ako dôkaz s odôvodnením, že ide len o odporúčania a KEU si vyberá metódu analýzy návykových látok samo. Sťažovateľ popisuje spôsoby analýz a uvádza, že vo veci navrhoval vykonať kontrolný znalecký posudok v nadväznosti na nové vedecké poznatky, pričom zároveň popisuje pochybenia analýz KEU;

f) napadnuté uznesenie krajského súdu je vo vzťahu k namietaným skutočnostiam nepreskúmateľné, keďže úvaha súdu je všeobecným konštatovaním, že tieto dôkazy nie sú spôsobilé priniesť zmenu skutkového deja, resp. zmenu výroku o vine a treste. Krajský súd sa sústredil len na skutočnosť, že sťažovateľ urobil vyhlásenie o vine, a teda nebolo možné „preskúmať, prihliadať na porušenie práva na obhajobu“. Sťažovateľ sa ku skutku priznal, ale pre určenie, či jeho skutok je trestný čin, je rozhodné, či zaistené látky u neho sú návykovou látkou. Namieta, že len žiadal „cez prizmu nových dôkazov vyhodnotenie pôvodných dôkazov“, pričom on sám nemá možnosť analyzovať presné koncentrácie návykových látok;

g) krajský súd mal „len“ porovnať dôkazy doteraz súdu známe s tými, z ktorých vyplývajú nové skutočnosti, a zistiť pravdepodobnosť možnosti zmeny pôvodného rozsudku. Krajský súd konštatoval, že toto nezistil, pričom konkrétna úvaha k predmetnému záveru v rozhodnutí absentuje.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu (a jemu predchádzajúcim postupom) o zamietnutí sťažovateľovej sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu, ktorým bol zamietnutý jeho návrh na povolenie obnovy trestného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 8T/61/2023.

6. Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli same osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

7. Vo všeobecnom ponímaní inštitút obnovy konania predstavuje zásah do právnej istoty nastolenej právoplatným rozhodnutím vo veci, keďže umožňuje príslušnému orgánu verejnej moci znovu konať a rozhodovať vo veciach, ktoré už boli právoplatne rozsúdené (m. m. II. ÚS 161/2012, IV. ÚS 578/2020).

8. Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstrániť nedostatky v skutkových zisteniach právoplatných rozhodnutí všeobecných súdov, pokiaľ dodatočne vyšli najavo nové skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli súdu skôr známe a nemohli sa ani brať do úvahy. Ani všeobecné súdy, o to menej ústavný súd, však nemôžu v rámci konania o návrhu na povolenie obnovy podľa Trestného poriadku preskúmavať napadnuté meritórne rozhodnutie (jeho vecnú správnosť) ani posudzovať otázku viny či trestu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje len na kontrolu, či všeobecné súdy postupovali ústavne konformným spôsobom, keď rozhodli o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania, resp. keď zamietli sťažnosť proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na obnovu konania. Teda, či sa návrhom na povolenie obnovy riadne zaoberali, či prijaté rozhodnutie adekvátne odôvodnili a či ich právne závery nie sú excesom alebo svojvoľné, pričom pri zamietnutí návrhu je rozhodujúce, či dostatočne odôvodnili, prečo predstreté nové skutočnosti nepovažovali za také, ktoré by opodstatňovali povolenie obnovy konania (m. m. III. ÚS 53/2021). V rámci ústavnému súdu zverených právomocí teda nie je jeho úlohou odpovedať na otázku, či obnova konania vo veci sťažovateľ'a mala alebo nemala byť povolená; jeho úloha spočívala v posúdení skutočnosti, či sa záver konajúcich súdov o zamietnutí návrhu sťažovateľ'a na povolenie obnovy konania opieral o náležite prezentované dôvody ideovo zodpovedajúce zmyslu a podstate použitej právnej úpravy (m. m. I. ÚS 302/2019).

9. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou rozhodovacou činnosťou poukazuje aj na to, že imanentnou súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie obsiahnutého v čl. 46

ods. 1 ústavy je aj právo účastníka (strany) konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom (stranou) konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj druhostupňového), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (m. m. III. ÚS 209/04, I. ÚS 34/2021).

10. Podstatou sťažovateľovej argumentácie je tvrdenie o nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia krajského súdu. Túto videl vo všeobecnom konštatovaní súdu, že ním (v rámci obnovy konania) predložené dôkazy nie sú spôsobilé priniesť zmenu skutkového deja, resp. zmenu výroku o vine a treste. Podľa názoru sťažovateľa sa krajský súd nesprávne sústredil na sťažovateľovo vyhlásenie viny, ktoré bolo prijaté okresným súdom.

11. S cieľom posúdenia sťažovateľových námietok sa ústavný súd oboznámil so znením dotknutých rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (m. m. IV. ÚS 160/2011). Okresný súd a v nadväznosti naň ani krajský súd nezistili naplnenie podmienok na uplatnenie postupu podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku, teda pre povolenie obnovy dotknutého trestného konania.

12. Krajský súd v tejto súvislosti akcentoval potrebu splnenia dvoch hľadísk, a to či návrh na obnovu konania obsahuje skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme a zároveň či by tieto mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a s dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine, pričom posúdenie tejto otázky podľa jeho záverov závisí od toho, čo bolo podkladom na právoplatné rozhodnutie súdu o vine. V tomto kontexte v okolnostiach prerokúvanej veci popísal, že rozhodnutie o vine nebolo urobené na podklade vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní a následného vyhodnotenia pred súdom vykonaných dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, ale výlučne na podklade sťažovateľovho vyhlásenia o vine a prijatia tohto vyhlásenia okresným súdom; v pôvodnom konaní pred súdom na hlavnom pojednávaní neboli vykonané žiadne dôkazy na účel rozhodnutia o vine odsúdeného. Podľa názoru krajského súdu prípadné porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom môže byť preskúmané v rámci dovolacieho konania [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], nie v rámci obnovy konania.

13. Krajský súd sa v okolnostiach dotknutej veci (keď došlo k neodvolateľnému vyhláseniu sťažovateľa o vine za spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, ktoré bolo prijaté okresným súdom, pričom sťažovateľ bol poučený o jeho neodvolateľnosti) vysporiadal s návrhom na obnovu konania zameraním sa na posúdenie oprávnenia okresného súdu prijať sťažovateľovo vyhlásenie o vine. Na ten účel považoval za smerodajný obsah dôkazov zadovážených v dotknutom spisovom materiáli z prípravného konania. Rezultoval, že za situácie, ak predmetné dôkazy svedčia aj o verzii uvedenej v skutkovej vete obžaloby, pričom obžalovaný poučený o neodvolateľnosti vyhlásenia urobí vo vzťahu k dotknutému skutku dobrovoľne vyhlásenie o vine podľa § 257 ods. 1 b) alebo c) Trestného poriadku (vediac, čo urobil) a súd toto vyhlásenie prijme, nemožno považovať taký postup za svojvoľný.

14. Na účel vyhodnotenia sťažovateľovej sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu krajský súd v rámci konania o obnove trestného konania vyabstrahoval, že dôvodom na jej povolenie by boli len také nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by bez akýchkoľvek pochybností mohli vyvrátiť prípustnosť existencie verzie, ku ktorej ten-ktorý obvinený urobil v pôvodnom konaní vyhlásenie o vine. Také dôkazy v okolnostiach prerokúvanej veci nenašiel. To znamená, že predložené dôkazy neboli takého charakteru, že by nepochybne vyvracali objektívnu možnosť existencie verzie skutku, ku ktorému sťažovateľ urobil vyhlásenie o vine, a teda že by pri znalosti ich obsahu v pôvodnom konaní bránili okresnému súdu prijať toto jeho vyhlásenie, a teda by mohli viesť podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku k inému rozhodnutiu o vine v pôvodnom konaní urobenému na podklade prijatia vyhlásenia o vine (nie hodnotenia pred súdom vykonaných dôkazov). Krajský súd nenašiel dôvod na obnovu konania ani v uloženom treste, ktorý podľa jeho názoru nebol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo pomerom páchatel'a alebo v zrejmom rozpore s účelom trestu (s. 13 napadnutého uznesenia).

15. Ústavný súd, sústreďujúc svoju pozornosť na konkrétne okolnosti sťažovateľovej veci, sumarizuje, že v rámci jemu zverených právomocí v rámci posudzovaného rozhodnutia vydaného v súvislosti s obnovou konania sa rozhodnutie krajského súdu opieralo o náležite prezentované dôvody zodpovedajúce zmyslu a podstate použitej právnej úpravy, pričom nemožno uviesť, že by bolo nepreskúmateľné. Krajský súd citlivo vyvažoval, či aj v prípade sťažovateľom uznanej viny neexistujú nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mohli same osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine. Priliehavo pritom použil príklad takej skutočnosti alebo dôkazu, ktorý by bez pochybností mohol odôvodniť iné rozhodnutie o vine (s. 12 napadnutého uznesenia – napr. preukazoval by, že ten, kto sa priznal k vražde, by ju objektívne spáchať nemohol). Ústavný súd si vie takú skutočnosť alebo dôkaz predstaviť príkladmo vtedy, ak by bol v priebehu konania o návrhu obnovy trestného konania relevantne spochybňovaný rozhodný (jediný) dôkaz pre uznanie viny alebo v prípade zmeny výpovede poškodeného/svedka v podstatnej okolnosti pre uznanie viny oproti jeho výpovedi v pôvodnom konaní. Ústavný súd sumarizuje, že nemožno vykonať generálny záver vo vzťahu k tomu, či prijatím vyhlásenia o vine dochádza alebo nedochádza k automatickému ne/povoleniu obnovy. V tejto súvislosti je o to viac potrebné skúmať v každom jednotlivom prípade okolnosti preskúmvanej veci.

16. Po dôkladnej analýze napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd konštatuje, že tento konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval (predovšetkým § 394 ods. 1 a § 399 ods. 2 Trestného poriadku, pozn.) ústavne akceptovateľným spôsobom. Napriek skutočnosti, že predmetné rozhodnutie neobsahuje detailné vysporiadanie sa s každým so sťažovateľom prezentovaným dôkazom, ako celok nie je nepreskúmateľné ani svojvoľné, úvahy krajského súdu vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a nakoniec aj ústavne konformné. Krajský súd v napadnutom rozhodnutí z hľadiska svojej vyslovenej právnej argumentácie postačujúcim a zrozumiteľným, ako aj ústavne súladným spôsobom zdôvodnil, prečo nepovažoval sťažovateľom predostretú argumentáciu za spôsobilú na obnovu konania. Urobil tak z dôvodu, že sťažovateľ v konaní o povolenie obnovy konania neprodukoval žiadny nový dôkaz (skutočnosť), ktorý by bol potenciálne spôsobilý naplniť zákonnú dikciu § 394 ods. 1 Trestného poriadku,

a to aj v kontexte jeho vyhlásenia o vine, ktoré tieto dôkazy (podľa krajského súdu) nemali potenciál zvrátiť.

17. Uznesenie krajského súdu zodpovedá požiadavkám kladeným konštantnou judikatúrou ústavného súdu na odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov, a preto ústavný súd konštatuje kvalitu jeho rozhodnutia ako súladnú s obsahom čl. 46 ods. 1 ústavy. Zároveň nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, ktorej reálnosť by bolo potrebné preskúmať po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, v nadväznosti na čo ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

18. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. októbra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu